

Kozan'da ıtlak Kenan Ve Adana'da Nam Salmış Kabadayılar

– şerafettin Sorkun · 28 Mart 2026

Çok uzun seneler önce Kozan-Adana yolu üzerindeki Kozan köprüsü üstünde,gece 24,00 ten sonra,karanlıkta pusu kurularak ıtlak Kenan'ı vurdular.Vuranların silahlı 14 kişi olduğunu,Kenan'ı çapraz ateşe aldıklarını,her taraftan Kenan'a mermiler yağdığını,Kenan'ın bir o kadar mermiye rağmen ölmeyip,hastahaneye kaldırıldığını,hastahanedede sargılar içerisindeyken sargılarını çözüp hastahaneden görevlilerin engel olmaya çalışmalarına rağmen,hastane bahçesine kadar yürüyüp,bahçede öldüğünü,Kozan'dayken duymuş,bu hazin ölüme tüm Kozan'lılar gibi bizde çok üzölmüştük.Kenan'ın vücudunda ayrı ayrı silahlardan çıkan başka mermiler olmasına rağmen 14 yaşında reşit olmayan bir çocuğa suçu üstlendirip,paranın gücüyle de bir tek kişi bu olayın faili olarak cezalandırılıp,olay fazla detayına inilmeden kapatılmıştır.Kozan'da o yıllarda def'in'e,halk tarafından küçük yer olduğundan fazla iştirakçı olur,arabaların acı acı çalan kornalarıyla Kozan mezarlığına gidilir ve dualarla def'in işi gerçekleştirilirdi.Çıtlak Kenan'ın def'ni'de çok acı olmuş nerdeyse tüm Kozan'lıya gözyaşı döktürmüştür.Kimdir ıtlak Kenan? Kenan hatırimda kaldığıyla, 22-23 yaşlarında,bu yaş tesbitinde yanılmışta olabilirim,belki daha büyükte olabilir.Uzun boylu,geniş omuzlu,düşük kemer pantolon giyen,Kozan-Ceyhan-Adana ve bazende İzmir şehirlerinde,bu şehirlerin kulüplerinde kumar oynayarak yaşamını sürdüren,tüm Kozan'ının tanıdığı biridir.Tahsil yıllarında okullardaki milli bayramlar kutlamalarında ve bunların devamı olan spor müsabakalarında; maraton,100 mt.yarışları,güreş,aklınıza gelen tüm kulvarlarda Kenan rakipsizdir. Çocuklar arasında bazı konuşmalar bazen abartılır.Kozan'da Durmuş adlı,saçlarını sinema oyuncusu Kuzey Vargın gibi havaya kaldırıp ve bu saç stiliyle asi bir

görünümle,dikkat çekmek isteyen,bizimde "Yaa Durmuş Kuzey Vargın'ın tıpkısının aynısı olmuşsun" diye havalandırdığımız ve adına Kuzey demeye başladığımız Durmuş; bir gün Çıtlak'la ilgili bir anısını yeminler çekerek öyle bir anlatmıştıki,fizik kurallarını bile hiçe sayan bu abartılı anlatışa o yıllarda bizde inanmıştık.Göya Çıtlak'la birlikte birkaç kişi Hacımüzelli istikametindeki,Kozan'ın akarsuyu olan Kumlu göl'ün (Şimdi Kozan' a yapılan baraj'dan dolayı burası yok) alt tarafındaki Hazret diye adlandırılan ve bu adla çağrılan ve anılan şahsın bahçesinin çaydan dolayı çit olmayan tarafında kalan mekana balığa gitmişler.Çıtlak suya dalıp 5 dakikadan fazla suda kalmış,Bunlar öldü diyerek kente haber iletmeye niyetlenmişlerken,Çıtlığın su yüzüne çıkmasıyla vazgeçmişler.Çıtlak balıklarla dışarı çıktığında onlara,dalarak peşlerinden yüzerek kovaladığını,inlerine kadar artları sıra yüzüp,kaçacak yerleri olmadığından uzun bir süre suda kalarak bu şekil balıkları inlerinde yakaladığını anlatmış.İşte Kuzey'le grup olarak gittikleri o günde çıtlığı öldü sanarak dönecekleri sırada çıtlak elindeki bir kaç balıkla sudan çıkmış.Bir insanın suda bir kere dalıp hiç çıkmadan 5 dakika kalabilmesi mümkün değildir ama benim Çıtlak Kenan'ı tanımamla 2 dakika kalabileceğine kanaatim var.Hakikaten Çıtlak Kenan;Fizik kurallarını şaşırtacak bir kaç özelliğe sahipti.Kozan'da o yıllarda 3 tane gece kulübü vardı.Bir tanesi en üst caddedeki Kebabçılar sokağındaki PTT binasına yakın bir mekanın en üst katında,bir tanesi Adana yolu üzerinde kışlık Zühal Sinemasına varmadan sağ tarafta,üst katına merdivenle çıkılan altı dükkan 2 katlı bir yerin üst katında bir yer,bir taneside aşağıda Feke-Saimbeyli yolu tarafındaki isim yazmıyorum malum kişilerin sahip oldukları Şehir Kulübü.Çıtlak Kenan'a pusular kurulup öldürülmeden evvel Kenan bu kulüpte kumar oynamış,sonra kavga çıkmış,bu kavgada 5-6 kişiyi yumruklarıyla yere sermiş.Çıtlak Kenan'ın bir özelliği de,kavga esnasında kendisinin taarruza geçmeyip,sırtını bir duvara vermesi,sırtını duvarda sağlama almasıya, hücum edip üzerine gelenleri fazla değil bir yumrukta yere sermesidir.Kenan bu kavgadan sonra bir hafta kaybolmuş fakat farkında olmadan devamlı takip edilerek boş bulunduğu bir anda,İmamoğlu-Adana yolu üzerindeki Kozan köprüsünde pusu kurularak,bir kaç kişiyle infazi yapılmıştır.Çıtlak Kenan'a tüm Kozan üzülmüş,bilhassa Kenan'ın yaşlıları,ondan ufak olan bizler,onu tanıyan belirli yaş grubundaki gençler,uzun bir müddet bu olayın etkisinde kalmışızdır.

Yine hemen hemen aynı seneler Adana'nın,adına türküler yakılıp filmler çevrilen gariban babası olduğu söylenen,fakir fukarayı kolladığı anlatılan çifte tabancalı kabadayısı İnce Cumali,sabaha yakın bir pavyonda vurulup öldürülmüştür.Bir efsane bitmiştir.İnce Cumali'yi vuran,hapisten yeni çıkan ve daha evvel yine Cumali'nin ekmeğini yiyenlerden biri diye mevzu edilmişti.

Cumaliye yakılan ağıttan bir

beyit="Kayaların ortasında bir tutam ot gibi büyüdüm Çukurova topraklarında.Doğduğumda adıma Cumali demişler,İnce Cumali.Boğazımdaki lokma,ciğerlerimdeki hava,damarlarımdaki kan hep bu toprakların,Çukurova'nın bir parçasıdır"

Nedir

kabadayılık?kişilerin bir yerlerde itibar görüp kendilerini kabul ettirmelerini,haksız gördükleri gözlerine ve duyularına erişen olaylar itibarıyla kanunların verdiği cezayı yeterli bulmayıp,kendi değer yargılarına göre hak ve adalet sağlayıcılığa soyunmalarını? Bütün bunlar düşünülür.Evet Adana'lı yufka yüreklidir,günlerce İnce Cumaliye yas tutmuşlardır,Cumaliye ağıtlar yakılmıştır.Hele Cumalinin çok sevdiği Yılmaz Güney'in arkadaşı olması,Yılmaz Güney'in İnce Cumalinin cenazesine katılması bu olayın Türkiye genelinde duyulmasına ve üzüntüyle karşılanmasına neden olmuştur.Çok değil kısa bir

süre sonra Cumaliyi öldüren şahsın hapisanede Cumaliyi sevenler tarafından öldürüldüğü söylenmiştir. Adana sokaklarında arabalara,faytonlara aldırmadan,değişik tip yürüyüşüyle herkeslerin dikkatini çeken bir şahıs vardır.Bu şahıs arabalar,faytonlar ne kadar hızla giderse gitsin onlara aldırmaksızın kendine has yürüyüşüyle,ister Adana trafiğinin o yıllarda en faal olduğu Büyük Saat yahut Küçük Saat meydanları,isterse İstasyon caddeleri olsun,bu şahsın caddelerde görünümüyle anında trafik durur,bu tipik yürüyüşlü vatandaş caddelerden çarpuk çurpuk kendine has yürüyüşleriyle geçer,trafik o geçip gittikten sonra normal seyrine devam eder.Bu kendine has asfaltın ortasında sallana sallana,çarpuk,çurbuk yürümesiyle dikkat çeken kişi;Haksızlığa tahammülü olmayan,karıştığı bazı olaylar nedeniyle Adana'da bayağı namılı olan.karakteristik,tipik farklı yürümesinden dolayı da Adana'lıların Asfalt Rıza lakabını taktıkları kabadayıdır.Asfalt Rıza sonraları Adana'da Emirgan Çay bahçesini işletmeye başlamış,burada rahmetli Behiye Aksoy,Şükran Ay sahne almışlardır.Hele Şükran Ay o dönemler Adana Emirganında okuduğu şarkılarıyla köyleri,kasabalar ve kazalarıyla tüm Adana'yı sallamıştır. Adana'ya Akdeniz'den devamlı ılık rüzgarlar eser,bu yüzden insanıda sıcak kanlıdır.Kabadayıları hır çıkarmak için değil,haksızın hakkını savunarak kabadayı ünvanını almışlardır.Birilerinin kundakçıları tetikçileri asla olmamışlardır.Daha niceleri vardır,gelip geçmişlerdir.Ben yaşadığım yıllardakileri örnekledim..4/Temmuz-2015 Şerafettin Sorkun/Anamur'dan